

ת"פ (כפר סבא) 11153-05-19 - מדינת ישראל נ' אחמד מנסור

בית משפט השלום בכפר סבא

ת"פ 11153-05-19 מדינת ישראל נ' מנסור
ואח'

לפני כבוד השופט שרון דניאלי

מדינת ישראל ע"י

בעניין: המאשימה

נגד

הנאשמים

1. אחמד מנסור ע"י עו"ד ענאבוסי
2. מוחמד עבד אל חי ע"י עו"ד תילאווי
3. מופיד חאסקיה - נדון

גזר דין

1. בתאריך 6.5.19 הגישה המאשימה כתב אישום נגד שלושת הנאשמים, הנאשם 1 אחמד מנסור (להלן - הנאשם 1), הנאשם 2 מוחמד עבד אל חי (להלן - הנאשם 2) והנאשם 3 מופיד חאסקיה (להלן - הנאשם 3). בכתב האישום ייחסה המאשימה לשלושת הנאשמים ביצוע עבירה של תקיפה וחבלה ממשית על ידי שניים או יותר, לפי סעיף 382(א) לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן - חוק העונשין).

2. גזר דין זה עוסק בעניינם של הנאשמים 1 ו-2 בלבד, וזאת לאחר שכבר בתאריך 11.2.21 גזר בית משפט השלום בכפר סבא (כבוד ס' הנשיא השופט ע' פרייז) על הנאשם 3 עונש של 6 חודשי מאסר בפועל לריצוי בדרך של עבודות שירות, עונשי מאסר על תנאי, פיצוי למתלונן בסך ₪ 3,000 וצו הרחקה ממגרשי ספורט למשך שנה, לאחר שקודם לכן הורשע הנאשם 3 בתאריך 15.6.20 במסגרת הסדר טיעון לאחר שהודה בעובדות כתב אישום שתוקן בעניינו בלבד. ערעור שהגיש הנאשם 3 לבית המשפט המחוזי על גזר דינו, נדחה בפסק דין מתאריך 1.11.21 (עפ"ג (מחוזי - מרכז) 45049-03-21).

3. הנאשמים 1 ו-2 הורשעו בנפרד על פי הודאותיהם בכתב אישום מתוקן, שעובדותיו אינן זהות לגמרי לכתב האישום המתוקן בו הורשע הנאשם 3, אף שבסופו של יום הורשע כל אחד משלושת הנאשמים בעבירה לפי סעיף 382(א) לחוק העונשין.

על פי עובדות החלק הכללי של כתב האישום המתוקן בו הודו הנאשמים 1 ו-2, במועד הרלוונטי לכתב האישום המתוקן היה המתלונן א' כ' (להלן - המתלונן) שחקן כדורגל בקבוצת XXXXX, ובינו ובין הנאשם 1, שהיה בעברו שחקן כדורגל בקבוצת כפר ברא, היה סכסוך קודם, שבגינו הגיש הנאשם 1 תלונה במשטרה נגד המתלונן אשר נגנזה בשנת 2017. כן צוין בחלק הכללי ששלושת הנאשמים הינם אוהדי קבוצת טירה בכדורגל.

בפרק העובדות של כתב האישום המתוקן צוין כי בתאריך 16.2.18 התקיים באצטדיון הכדורגל בטירה משחק בין קבוצות הכדורגל של טוברוק נתניה וטירה, ולאחר שהסתיים המשחק, "**ועל רקע הסכסוך בספורט**" פגשו הנאשמים (כל השלושה) את המתלונן, ואז תפסו הנאשמים 1 ו-2 את המתלונן בחולצתו, ומיד תקפו כל שלושת הנאשמים את המתלונן במכות ובעיטות, עד שהמתלונן הצליח להימלט מפניהם. כתוצאה ממעשיהם של הנאשמים נגרמו למתלונן המטומה מסביב לעין ימין וסימן אדום על ברכו, והוא נאלץ לקבל טיפול רפואי.

הנאשם 1 הודה בעובדות כתב אישום מתוקן זה בתאריך 11.1.23 ואילו הנאשם 2 הודה בעובדותיו בתאריך 7.2.23, וכל אחד מהשניים הורשע במיוחס לו.

4. כאמור, עובדות כתב האישום המתוקן בהן הודה הנאשם 3 בנפרד שונות במידה מסוימת מעובדות כתב האישום המתוקן בהן הודו הנאשמים 1 ו-2. כך, בסעיף 3 לכתב האישום המתוקן בו הודה הנאשם 3, צוין כי הנאשם 1 "**תפס בחולצתו של המתלונן והיכה אותו במכת אגרוף לפניו, או אז, תפס הנאשם 2 בחולצתו של המתלונן והיכה אותו עם ידו בראשו**". יוצא, שאף שחלקו של הנאשם 3 מתואר בצורה זהה כמעט לחלוטין בשני כתבי האישום המתוקנים, הרי שחלקם של הנאשמים 1 ו-2 מתואר בכתב האישום נגדם בצורה חמורה פחות מהאופן שהוא מתואר בכתב האישום המתוקן בו הודה הנאשם 3.

5. במסגרת הסדר הטיעון בין הצדדים הוסכם ששירות המבחן יערוך תסקיר בעניינם של כל אחד מהם, כאשר במסגרת הצגת ההסדר בעניינו של הנאשם 2 ציינה המאשימה ששירות המבחן יתבקש לבחון את שאלת ביטול ההרשעה, אם כי עמדתה היא שאין מקום להורות על ביטולה. ביחס לכל אחד מהנאשמים הוגשו מספר תסקירים, ועל כן בטרם סקירת טיעוני הצדדים לעונש, אציג את התסקירים והמלצות שירות המבחן.

תסקירי שירות המבחן בעניינו של הנאשם 1

6. שירות המבחן ערך בעניינו של הנאשם 1 מספר תסקירים, בתאריכים 15.6.23, 7.2.24 ו-16.5.24. בתסקיר הראשון מתאריך 15.6.23 ציין שירות המבחן שהנאשם 1 הוא הבן הצעיר למשפחה מרובת ילדים, וכי כל בני המשפחה מתפקדים בצורה נורמטיבית, והקשר של הנאשם 1 עם בני משפחתו קרוב ומכבד. מתסקיר זה עלה כי באותה עת עבד הנאשם 1 כמטפל באביו מטעם

חברה סיעודית וכן כשליח, וכי למד 12 שנות לימוד עם תעודת בגרות חלקית.

הנאשם 1 סיפר לשירות המבחן ששיחק כדורגל במשך שנים עד שפרש בעקבות אירוע אלימות במגרש במהלכו נפצע בפניו (על ידי המתלונן, באירוע קודם).

שירות המבחן ציין כי זוהי העבירה הראשונה והיחידה בה היה הנאשם 1 מעורב וכי נטל אחריות על מעשיו והביע חרטה, אם כי התקשה לגלות אמפתיה כלפי המתלונן, וזאת בשל פציעתו על ידי המתלונן באירוע קודם, שהותיר אותו מצולק פיסית (בפניו) ובנפשו.

שירות המבחן ציין כי ניסה לשוחח עם המתלונן מספר פעמים ללא הצלחה, ובמקביל מסר הנאשם 1 בדיקות שתן שלימדו שהוא נקי מסמים.

באשר להערכת הסיכון לעבריינות וסיכויי השיקום, ציין שירות המבחן שרמת הסיכון להישנות העבירה הינה נמוכה, וכי גם אם יתנהג בצורה אלימה בעתיד, חומר תהיה מועטה. באשר לגורמי הסיכון, התייחס שירות המבחן להתמודדותו של הנאשם 1 עם חסכים רגשיים, היעדר יציבות תעסוקתית, מצבם הרפואי המורכב של הוריו שמקשה עליו והקושי בגילוי אמפתיה כלפי המתלונן. בבחינת גורמי הסיכוי לשיקום, שירות המבחן נתן דעתו ללקיחת האחריות, גילויי האחריות של הנאשם 1 כלפי הוריו, הביטחון של הנאשם 1 בקשר עם שירות המבחן, והעובדה כי מדובר במעורבות יחידה שלו בפלילים, ללא בעיית התמכרות לחומרים, כמו גם היות ההליך הפלילי גורם מרתיע עבורו.

מכאן סיכם שירות המבחן שמעורבות טיפולית של שירות המבחן תפחית את הסיכון להישנות התנהגותו הבעייתית, ולנוכח נכונותו של הנאשם 1 להשתלב בהליך טיפולי, המליץ על דחיית הדיון לשם שילובו בהליך טיפולי ארוך טווח.

בתסקיר שירות המבחן מתאריך 7.2.24 ביקש שירות המבחן דחייה נוספת של הדיון וזאת על רקע עזיבתה של קצינת המבחן המטפלת בנאשם 1, ובתאריך 16.5.24 התקבל התסקיר המשלים והסופי בעניינו של הנאשם 1. בתסקיר זה צוין שהנאשם 1 שולב בקבוצת עבריינים מבוגרים המתקיימת בשירות המבחן בטירה החל מתאריך 25.2.24, והשתתף ב-5 מפגשים מתוך 8 שהתקיימו. שירות המבחן ציין בהקשר זה שהנאשם 1 לא הודיע מראש על אי התייצבותו לשלושה מפגשים, אך במפגשים אליהם התייצב, הגיע כנדרש ללא איחורים, וגם תואר כ"משתתף חיובי" שמגלה כנות בהליך הטיפול, ומשקיע מאמץ לשמור על אורח חיים נורמטיבי ויציב.

שירות המבחן ציין שהנאשם 1 שומר על יציבות תעסוקתית, אם כי דיווח על מצב נפשי ירוד כתוצאה מהתמשכות ההליך המשפטי. כן צוין שלא נפתחו נגד הנאשם 1 תיקים חדשים, ולנוכח שיתוף הפעולה עם שירות המבחן, ההשתלבות בהליך הטיפול והצורך להעמיקו, המליץ שירות המבחן על העמדתו של הנאשם 1 תחת צו מבחן למשך שנה, והטלת עונש של 300 שעות של"צ.

תסקירי שירות המבחן בעניינו של הנאשם 2

7. בתסקיר שירות המבחן שנערך בעניינו של הנאשם 2 בתאריך 26.9.23 ציין שירות המבחן כי הנאשם 2 היה אז בן 26, רווק, מהנדס בניין ותשתיות במקצועו, ועובד במשרד הנדסה מזה כשנה וחצי, לאחר שסיים לימודי הנדסה באוניברסיטה בירדן ונרשם ללימודי תואר שני בהנדסה. שירות המבחן ציין כבר בתחילתו של התסקיר את החשש שהביע הנאשם 2 כי הרשעתו בדין תפגע בעבודתו ובהתפתחותו המקצועית.

שירות המבחן ציין כי הנאשם 2 הינו בן למשפחה בת 6 נפשות, וכי הוריו ואחיו הם אקדמאים בתחומים שונים, מלבד אחיו הצעיר שלומד עדיין בבית הספר. שירות המבחן ציין שהנאשם 2 תיאר את יחסי בני המשפחה כתקינים ויציבים. כן ציין שלנאשם 2 אין הרשעות קודמות, וכי לא נפתח נגדו כל תיק נוסף מלבד התיק מושא הליך זה.

שירות המבחן ציין שהנאשם 2 קיבל אחריות מלאה על מעשיו, ואמר שפעל מתוך לחצים במסגרת הקשר עם חברו הנאשם 1, בנוסף לסערת הרגשות בה היה מצוי באירוע. בכל הנוגע לנפגע העבירה, תאר הנאשם 2 את תחושת האשמה שלו, ואף אמר שבני משפחתו פנו לבני משפחתו של המתלונן על מנת לערוך "סולחה" ומעין הליך גישור, אך המאמצים לא צלחו, אם כי שילם פיצוי למתלונן בסך 3,000 ₪. הנאשם 2 הביע לפני שירות המבחן צער וחרטה על התנהגותו, והבין את ההשלכות האפשריות של מעשיו וחומרם.

בתסקיר צוין כי הנאשם דיווח על שימוש מזדמן בחשיש לפני 5 שנים, וכי בבדיקה שנערכה לו בשירות המבחן נמצא נקי מסמים.

שירות המבחן ציין כי התרשם שהנאשם 2 הוא בחור צעיר שמקיים אורח חיים תקין ונורמטיבי, שתפקד בצורה תקינה לאורך השנים במסגרות שונות, וכי את התנהגותו האלימה בעת האירוע ניתן להבין על רקע גילו הצעיר אז, תחושת המחויבות כלפי חברו, והיעדר כלים להתמודדות יעילה במצבי לחץ ומצוקה.

על רקע זה המליץ שירות המבחן על המשך טיפול בפיקוחו במסגרת צו מבחן שיוטל על הנאשם 2, ענישה קונקרטיית מוחשית בדמות 300 שעות של"צ, וביטול ההרשעה לנוכח חששו של הנאשם 2 כי ההרשעה תפגע בעבודתו.

לבית המשפט הוגש גם תסקיר משלים בעניינו של הנאשם 2 מתאריך 1.6.24, בו ציין שירות המבחן שהוא מגיש תסקיר משלים אף שלא התבקש לעשות כן, לנוכח ההתפתחויות במצבו של הנאשם 2. שירות המבחן ציין שהנאשם 2 שולב בקבוצה ייעודית לעוברי חוק בתחום האלימות, שקיימה כ-20 מפגשים וכי הנאשם 2 נכח ברובם, וכי הקבוצה עוסקת בתכנים המסייעים בידי המשתתף לעבד את אירועי האלימות שבוצעו, תוך זיהוי מצבי דחק וסיכון ורכישת כלים ומיומנויות להתמודדות עם מצבי

סיכון, תוך ראיית האחר ושליטה בכעסים.

שירות המבחן תיאר את הנאשם 2 כמי שהיווה דמות דומיננטית בקבוצה, לקח חלק בשיח הקבוצתי, חשף את עולמו הפנימי ושיתף בקשייו. כן ציין שירות המבחן שהתרשם שכיום הוא מגלה מודעות רבה יותר להתנהגותו האלימה במהלך האירוע, וכי לאורך השתתפותו בקבוצה גילה מוטיבציה רבה לנהל אורח חיים תקין ועצמאי ללא מעורבות בפלילים, וגם המשיך לשמור על יציבות תעסוקתית.

על כן, שב שירות המבחן על המלצתו בתסקיר מתאריך 26.9.23, וכן חזר על ההמלצה לבטל את הרשעתו לנוכח מסמך שהציג הנאשם 2 בעניין רישומו ללימוד תואר שני.

מכאן, אציג את טיעוני הצדדים לעונש.

ראיות וטיעוני הצדדים לעונש

8. טיעוני הצדדים לעונש נשמעו בדיון שהתקיים בתאריך 25.6.24. המאשימה ביקשה להעיד מטעמה לעונש את המתלונן א' כ'. עדות המתלונן לא התנהלה על מי מנוחות, בלשון המעטה, והיו לו טענות כלפי בית המשפט, אופן ניהול ההליך והתמשכותו וכן טענות נגד ב"כ הנאשם 2, עו"ד תילאווי. בשלב מסוים, גם הפסיק את עדותו ויצא מאולם בית המשפט, וגם הסתבר כי הקליט את הדיון ללא רשות וידיעת בית המשפט.

המתלונן העיד כי נגרם לו נזק נפשי כבד כתוצאה מתקיפתו על ידי הנאשמים, וכי אף היה מאושפז בבתי חולים פסיכיאטריים. בחקירה נגדית לב"כ הנאשם 2 ציין כי הוא מטופל פסיכיאטרית מזה 5 שנים וחצי, אך לא הציג מסמך רפואי התומך בכך. כן העיד כי בעקבות האירוע חש סחרחורות, הקיא בלילה ונטל כדורים משככי כאבים, ונאמר לו על ידי הרופאים שסבל מזעזוע מוח קל.

הוא נחקר גם אודות אירוע קודם בו תקף על פי הנטען את הנאשם 1, וטען שהגן על עצמו.

9. ב"כ המאשימה, עו"ד שלומי רותם - גרינבוים, ציין בפתח טיעונו ששני הנאשמים נעדרי עבר פלילי שהודו בכתב האישום המתוקן המייחס להם אירוע אלימות כלפי המתלונן על רקע העובדה שזה שיחק בקבוצת כדורגל יריבה ועל רקע סכסוך של הנאשם 1 עם המתלונן. ב"כ המאשימה התייחס לחבלות הרפואיות שנגרמו למתלונן והגיש תיעוד רפואי שהוגש וסומן **מא/1**. ב"כ המאשימה טען כי הנאשמים פגעו בערכים מוגנים רבים ובהם שמירת גופו של המתלונן ובטחונו האישי, והפנה לתסקיר שירות המבחן ממנו עלה שהנאשם 1 מתקשה לגלות אמפתיה כלפי המתלונן, כמו גם להמלצת שירות המבחן בעניין שני הנאשמים.

10. בכל הנוגע לחומרת נסיבות האירוע, הדגיש ב"כ המאשימה את העובדה כי מדובר בעבירות הנכנסות תחת הכותרת של "אלימות בספורט", ואת עמדת הפסיקה לפיה יש להחמיר בענישה

בעבירות אלו וליתן משקל רב לשיקולי הרתעת רבים, וכן הפנה לעדותו של המתלונן אודות "החותם הנפשי" שנותר בו בעקבות האירועים.

ב"כ המאשימה טען שהנאשם 2 לא הראה שהוא עומד במבחני הפסיקה בכל הנוגע לביטול הרשעתו, הן לנוכח חומרת העבירה בה הורשע, והן לנוכח העובדה שלפני שירות המבחן לא הוצג כל מסמך המלמד על פגיעה קונקרטיית שתיגרם לנאשם 2 כתוצאה מההרשעה, וכי ממילא נתונים לרשות המנהלית הסמכות ושיקול הדעת להכריע אם יש מקום לבטל את רשיון המהנדס של הנאשם 2.

ב"כ המאשימה הפנה גם לטיעוני המאשימה לעונש בעניינו של הנאשם 3, ולעובדה שהערעור שהגיש זה על גזר דינו נדחה, וכן לעובדה שחלקו של הנאשם 3 היה פחות מזה של הנאשם 1 ונאשם 2.

מכאן סיכם שבשקלול כלל הנתונים לקולא ולחומרא ומטעמים של אחידות בענישה, יש לקבוע מתחם עונש הולם לזה שנקבע בעניינו של הנאשם 3, שנע בין 6 חודשי מאסר בפועל שיכול וירוצו בעבודות שירות ועד 18 חודשי מאסר בפועל, לצד ענישה נלווית, ולמקם את עונשם של הנאשמים בתחתית המתחם.

11. ב"כ הנאשם 2, עו"ד תילאווי, פתח וציין שעל בית המשפט לדון את הנאשמים 1 ו-2 בהתאם לכתב האישום והראיות שהונחו לפניו, וכי יש פער בין כתב האישום המתוקן בו הודו הנאשמים 1 ו-2 לכתב האישום המתוקן בו הודה הנאשם 3. בהקשר זה ציין ב"כ הנאשם 2 שכתב האישום המתוקן בו הודו הנאשמים מתאר מפגש מקרי ולא מתוכנן, במסגרתו תפסו הנאשמים 1 ו-2 בחולצתו של המתלונן, וכל שלושת הנאשמים היכו אותו, מבלי שצוין חלקו של כל אחד מהם. מכאן כבר עולה, כך טען, שהתמונה שמוצגת לפני בית המשפט כאן, שונה מהתמונה שהוצגה לפני בית המשפט שדן בעניינו של הנאשם 3.

ב"כ הנאשם 2 ציין כי אינו מסכים עם גזר דינו של בית המשפט בעניינו של הנאשם 3 כמו גם עם פסק דינו של בית המשפט המחוזי שדחה את ערעורו של נאשם 3, וכי הוא מסכים שלא ניתן להתעלם מעקרון האחידות בענישה ועוד כזו שאושרה בפסק דין מנחה, אך בסופו של יום על בית המשפט כאן לשפוט על פי מצפונו, ובהתאם לנסיבות המקרה שלפניו ועל פי העקרונות שנקבעו בתיקון 113 לחוק העונשין.

לראיה בדבר השוני בין המקרים, הפנה ב"כ הנאשם 2 לעובדה שבמסגרת הסדר הטיעון בעניינו, הסכימה המאשימה שהנאשם 2 יישלח לשירות המבחן שיבחן בין היתר את שאלת ביטול הרשעתו, וכן טען שהמאשימה ידעה שהנאשם 2 מורשע בעבירת התקיפה מתוקף נוכחותו במקום בלבד. עם זאת, ב"כ המאשימה שלל טענה זו.

ב"כ הנאשם 2 טען שלנאשם 2 לא היה כל סכסוך קודם עם המתלונן, וכי בניגוד לטענת המאשימה, למתלונן נגרם נזק קל בלבד.

בנסיבות תיק זה, טען ב"כ הנאשם 2, מתחם העונש ההולם נע בין מאסר מותנה למספר חודשי מאסר בפועל שניתן לרצות בעבודות שירות, וכי בכל מקרה יש מקום לבחון האם אין מקום לחרוג לקולא מהרף התחתון של המתחם מטעמי שיקום שנכונים גם ביחס לבחורים צעירים שיש אינטרס ציבורי לעודד אותם לעלות על דרך המלך.

ב"כ הנאשם 2 ציין את כברת הדרך הטיפולית שעבר הנאשם 2, רצונו לקיים הליך של צדק מאחה עם המתלונן, הלימודים האקדמיים שלמד, וכן לנזק שייגרם לו כתוצאה מההרשעה, כפי שעלה ממכתב שצורף מטעם מעסיקתו.

12. ב"כ הנאשם 1, עו"ד ענאבוסי, פתח אף הוא את טיעונו באמירה לפיה על בית המשפט לקבוע את מתחם הענישה בהתאם לנתונים שהונחו לפניו, ועמד אף הוא על כך שמדובר בעבירה שבוצעה ללא תכנון מוקדם ולעובדה שלמתלונן לא נגרם נזק ממשי. ב"כ הנאשם 1 טען שבאירוע קודם משנת 2017 נפגע הנאשם 1 על ידי המתלונן בצורה משמעותית הרבה יותר, והמתלונן עצמו הורחק ממגרש הכדורגל למשך תקופה של חצי שנה.

ב"כ הנאשם 2 טען אף הוא כי מתחם העונש ההולם נע בין מאסר על תנאי למספר חודשי מאסר בפועל שיכול וירוצו בעבודות שירות, והפנה להמלצת שירות המבחן כמו גם לתוכן התסקיר, שתיאר את השתלבותו של הנאשם 1 בהליך טיפולי.

ב"כ הנאשם התייחס לעובדה שחלפו 6 שנים וחצי מאז האירוע, וכי מדובר בנאשם שהיה "ילד" באותה עת, וכעת מדובר בגבר צעיר, שלא הסתבך מאז בפלילים ומטפל בעצמו.

במהלך טיעוני ההגנה לעונש שב וציין ב"כ המאשימה שהמתלונן סובל מטרומה כתוצאה מהאירוע.

13. הנאשם 2 אמר לבית המשפט כי בשנת 2018 היה בן 19 בלבד, וכי מדובר היה "**במקרה מיוחד**". הנאשם 2 אמר שהוא מתנצל מאוד על מה שקרה, ושהוא מטפל בעצמו ועושה מאמץ להיות אדם טוב יותר, וגם התארס לאחרונה. הנאשם 1 אמר דברים דומים, וכלשונו: "**כל אדם משתנה לדברים טובים**". הנאשם 1 אמר שהוא מתנצל על האירוע וכן אמר שנפגע על ידי המתלונן באירוע קודם, וכי אף הוא עומד להתארס.

עד כאן טענות הצדדים, ומכאן אדון ואכריע בהן.

דיון והכרעה

14. כתב האישום הוגש מלכתחילה נגד שלושת הנאשמים יחדיו, ובהליך זה ניתן גזר הדין בעניינו של הנאשם 3 כבר בתאריך 11.2.21, ושם דחה בית המשפט (כבוד ס' הנשיא השופט ע' פרייז) את עתירתו של הנאשם 3 לביטול ההרשעה, קבע כי מתחם העונש ההולם בגין העבירה שביצע הנאשם 3 (בצוותא עם הנאשמים 1 ו-2) נע בין 6 חודשי מאסר בפועל שיכול וירוצו בעבודות שירות ל-18 חודשי מאסר בפועל, והטיל על הנאשם 3 עונש של 6 חודשי עבודות שירות וענישה נלווית.

גם בעניינו של הנאשם 3 הוגש תסקיר של שירות המבחן שהמליץ על ביטול ההרשעה, אך בית המשפט דחה את עמדת ההגנה. עוד ראוי לציין כי חלקו של הנאשם 3 בכתב האישום המתוקן בו הודה היה פחות מזה של הנאשמים 1 ו-2.

הערעור שהגיש הנאשם 3 לבית המשפט המחוזי נדחה, ובית המשפט המחוזי ציין בפסק דינו מתאריך 1.11.21 בין היתר כך:

"בימ"ש קמא צדק משהגדיר את האירוע כמעשה אלימות חמור יחסית כאשר השלושה חברו יחדיו לכדי להכות את המתלונן, כשהוא היה ער לדומיננטיות של הנאשמים האחרים. בימ"ש קמא ציין כי גם אם הפגיעות הפיזיות לא היו מהחמורות, הרי שהוא למד מהתסקיר שהאירוע הותיר במתלונן חותם נפשי לאורך זמן. חרף דברי ב"כ המערער, בימ"ש קמא קבע בצדק שיש מקום לראות נסיבה לחומרה למעשיו של המערער בהיותם חלק מתופעת האלימות במגרשי ספורט בכלל וכדורגל בפרט. בימ"ש קמא קבע מתחם עונש הולם שמקובל עלינו שנע בין 6 עד 18 חודשים של מאסר בפועל ופנה להידרש לשאלת הרשעתו של המערער. בימ"ש קמא קבע בצדק, שנסיבות האירוע מחייבות הרשעה בדין (וראו לעניין זה גם רע"פ 10232/17 עובד ראובן נ' מדינת ישראל [14.3.18]) אך התייחס בעיקר לכך שהמערער לא גיבה את טענותיו לגבי פגיעה צפויה בו בכל אסמכתא שהיא. גם אנו כמו בימ"ש קמא לא נחשפנו לכל אסמכתא בנושא לימודיו או עיסוקו הצפוי של המערער בתחום. ב"כ המערער הפנה אותנו, אמנם, לאותן תקנות שהוזכרו לעיל, אך מהן ניתן ללמוד כי הרשעה בדין היא אחד מהשיקולים שידרשו להם לצורך רישום בפנקס למי שמעוניין לעסוק בסיעוד - כך שמדובר בשיקול דעת של הגורם המנהלי".

15. לא רק שפסיקתו של בית המשפט המחוזי מנחה את בית משפט השלום ככלל, הרי שבמקרה זה הביעה גם ערכאת הערעור באופן מסוים וברור את עמדתה ביחס לתוצאה העונשית הראויה, לרבות העמדה לפיה אין מקום לסיים את ההליך בעניינו של מי שהיה מעורב בתקיפת המתלונן על דרך של ביטול ההרשעה. מכאן גם עולה מאליה טענת המאשימה שלנוכח העובדה כי לשיטת בית המשפט המחוזי (על פי מה שהובא לפניו), חלקו של הנאשם 3 באירוע היה קטן יותר מזה של הנאשמים 1 ו-2, הרי שעמדתו זו ביחס לנאשם 3 נכונה בבחינת קל וחומר ביחס לנאשמים 1 ו-2.

יוצא, כי לכאורה לא רק שיקולים של "אחידות בענישה" מצדיקים את דחיית עמדת ההגנה, וכן

מצדיקים הטלת עונשים על הנאשמים 1 ו-2 זהים לאלו שהוטלו על הנאשם 3, אלא גם שיקולים נוספים הנוגעים בין היתר למרחב שיקול הדעת של בית המשפט בהליך זה, לנוכח פסק דין חלוט שניתן על ידי ערכאת הערעור בעניינו של אחד המעורבים באירוע, ולנוכח החשש מהיווצרות מצב בו בית המשפט מדבר במעין "שני קולות" בהליך אחד, וכל זאת מבלי לגרוע מעצמאותו השיפוטית של המותב שנדרש להכריע בעניינם של הנאשמים 1 ו-2.

16. מדובר בשיקולים כבדי משקל התומכים בצורה משמעותית בעמדת המאשימה, אך כידוע בית המשפט נדרש להכריע על פי המונח לפניו, שכן "**אין לו לדיין אלא מה שעיניו רואות**" (תלמוד בבלי, מסכת סנהדרין, דף ו, ע' ב), ובעניינם של הנאשמים 1 ו-2 הונחה לפני בית המשפט תשתית עובדתית שונה בצורה מסוימת מזו שהונחה לפני בית המשפט עת דן בעניינו של נאשם 3, הן בכל הנוגע לנסיבות האירוע, הן בכל הנוגע לנסיבותיהם של הנאשמים 1 ו-2 והן בכל הנוגע לנסיבותיו של המתלונן.

17. ראשית, כתב האישום המתוקן בו הודו הנאשמים 1 ו-2 הינו כתב אישום חמור פחות מכתב האישום המתוקן שבו הודה הנאשם 3. הדברים נכונים תחילה בכל הנוגע לאופן תיאור חלקם של הנאשמים 1 ו-2, אך הם גם משליכים על האירוע כולו, ומכאן גם על חלקו ותרומתו השלילית של הנאשם 3 לאירוע, ובפרט לנוכח העובדה שלכל שלושת הנאשמים מיוחסת עבירה של תקיפה הגורמת חבלה בצוותא.

כך, בכתב האישום המתוקן בו הודו הנאשמים 1 ו-2 מחקה המאשימה את סעיף 3 שהופיע בכתב האישום המתוקן בו הודה הנאשם 3, ושם נכתב: "**תפס הנאשם 1 בחולצתו של המתלונן, והיכה אותו במכת אגרוף לפניו, או אז, תפס הנאשם 2 בחולצתו של המתלונן והיכה אותו עם ידו בראשו**".

תחת זאת, בכתב האישום המתוקן בו הודו הנאשמים 1 ו-2, נשאר בבחינת אירוע התקיפה גופא סעיף 4 בלבד בו נכתב: "**או אז, תפסו הנאשמים 1 ו-2 את המתלונן בחולצתו של המתלונן ומיד תקפו כל הנאשמים את המתלונן במכות ובעיטות, עד אשר הצליח המתלונן להימלט מפניהם**".

יוצא, שבהתאם לכתב האישום המתוקן בו הודו הנאשמים 1 ו-2, הפער בין חלקם באירוע לחלקו של הנאשם 3 הוא פער קטן, גם אם לא ניתן להתעלם ממנו, שכן הם תפסו תחילה את המתלונן בחולצתו, אך במקביל האירוע כולו מתואר בצורה חמורה פחות, שכן נעדר ממנו התיאור של מכת אגרוף בפניו של המתלונן על ידי הנאשם 1, ומכה עם היד בראשו של המתלונן על ידי הנאשם 2. כפועל יוצא מכך, ובשים לב לנוכחותו של הנאשם 3 במקום, ותיאור אופן השתתפותו בתקיפה בשני כתבי האישום, הרי שגם מעשיו של הנאשם 3 מתוארים בצורה חמורה פחות בכתב האישום המתוקן בו הודו הנאשמים 1 ו-2.

וחשוב מכך, לשיטת הנאשמים 1 ו-2, כתב האישום המתוקן בו הודו מתאר בצורה פחות חמורה את מעורבותם באירוע מהאופן בו תוארה בכתב האישום המתוקן בו הודה הנאשם 3, שניצב לפני כבוד ס' הנשיא השופט פרייז ובית המשפט המחוזי בעפ"ג (מחוזי - מרכז) 45049-03-21 חסקאיה נ' מדינת ישראל.

18. אך ההשוואה הדקדקנית ואולי אף הנוקדנית שערכתי לעיל בין עובדות כתבי האישום המתוקנים אסור שתשכיח את הצורך לבחון את האירוע עצמו במבט על.

מבט כזה מלמד שמדובר באירוע של תקיפה של קורבן עבירה על ידי שלושה בחורים צעירים, ללא התגרות מצידו עובר לאירוע ממש, והכל לאחר משחק כדורגל. אבהיר, כי העובדה שהמתלונן לטענת הנאשם 1 תקף אותו בעבר, דווקא צובעת במידה מסוימת את האירוע בחומרה נוספת, שכן גם אם מדובר באירוע ספונטני שבוצע ללא תכנון מוקדם, הרי ש"סגירת החשבון" מקנה לאירוע נופך חמור יותר מתגרה או תקיפה מקרית.

ב"כ המאשימה הפנה בטיעונו בצדק לעמדת הפסיקה לפיה יש מקום להחמיר בענישה בכל הנוגע לעבירות אלימות בספורט המוגדרות למשל בחוק איסור אלימות בספורט, התשס"ח - 2008 (ע"פ 2814/18 ניב מנור נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 27.2.19)), אך גם ביחס לעבירות "רגילות", דוגמת עבירות תקיפה המבוצעות על רקע אהדת קבוצה מסוימת ופגיעה באוהדים יריבים (ע"פ 2814/18 הנזכר לעיל וע"פ 5972/12 פינטו נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 11.3.13)). בעניין **פינטו** ציין בית המשפט העליון: **"בבואנו להגדיר את מתחם הענישה הראוי, יש לקחת בכלל השיקולים את נסיבות ביצוע העבירות שנעשו על רקע פעילות ספורטיבית, דהיינו אהדה לקבוצת כדורגל. זוהי חובתם של בתי המשפט להטות שכם ולסייע לביעור התופעה המכוערת של אלימות במגרשי הספורט, שאם לא כן עלולה היא להתפשט ולהביא לתוצאות חמורות בהרבה"**.

יוצא מכך, שמתחם העונש ההולם בעבירות אלימות "רגילות" המבוצעות על רקע פעילות ספורטיבית, צריך שיהיה מחמיר יותר מזה שנקבע ביחס לאותן עבירות אלימות, המבוצעות בנסיבות שאינן מיוחדות.

19. גם אמירותיו הברורות של בית המשפט העליון בהקשר זה עמדו לנגד עיני ומחייבות אותי בעת הדיון כאן. למגרשי הספורט נוהרים אוהדים מכל שכבות האוכלוסייה, ממגדרים וגילאים שונים, והם באים כולם על מנת ליהנות מהחוויה הייחודית ולעתים אף העילאית הנוצרת במגרשים. מגרשי הספורט, והדרך אליהם ומהם, חייבים שיהוו מקומות בטוחים לאוהדי הספורט. אכן, מגרשי הספורט אינו אולם קונצרטים (אם כי באצטדיונים מסוימים עוצמת השירה ומופעי האוהדים אינה נופלת בעוצמתה מהחוויה התרבותית באולם זה), ואין ציפייה שכל האוהדים יישבו על מושביהם בשקט וללא תנועה, אך גם לא ניתן להשלים עם תופעה בה אוהדים מרשים לעצמם להתנהג התנהגות אלימה ואף עבריינית ביציעי האצטדיון ומחוצה להם, והכל בשם האהדה לקבוצתם או בשם שנאתם

לקבוצה היריבה. תופעות אלו, מרחיקות אוהדים ממגרשי הספורט.

20. ולאחר כל זאת, יש מקום לבחון את המקרה שלפני לגופו. כאמור, אירוע של תקיפה של אדם על ידי שלושה בחורים צעירים, ועוד לאחר משחק כדורגל, הוא אירוע חמור, בפרט לנוכח פערי הכוחות ותחושת חוסר האונים והמצוקה אליה נקלע המתלונן. אך לא מדובר באירוע המצוי ברף החומרה הגבוה ביותר, ובוודאי לא כזה שנדון בעניין **מנור** או **פינטו** הנזכרים לעיל. לשם השוואה, בעניין **מנור** נדונה הפרשה המכונה פרשת "לה פמיליה", שם הועמדו לדין מספר רב של נאשמים בבית המשפט המחוזי בעבירות אלימות חמורות ביותר, ואף אכזריות, ונדונו לעונשי מאסר ממושכים.

המקרה שלפני חמור פחות. למעשה, הדבר נלמד במידה לא מבוטלת מאופי החבלות שנגרמו למתלונן, קורבן העבירה, והן "**המטומה מסביב לעין ימין**" ו"**סימן אדום**" על ברכו של המתלונן, ובהקשר זה ניתן גם לצפות בתמונות החבלות שהוגשו לתיק בית המשפט. מבלי להמעיט מחומרת המעשה, הרי שלא מדובר בחבלות חמורות. למעשה, גם בית המשפט המחוזי ובית המשפט השלום (כבוד ס' הנשיא השופט פרייז) היו ערים לכך ש"**הפגיעות הפיזיות לא היו חמורות**".

21. עם זאת, בגזר הדין בעניינו של הנאשם 3 נתן בית המשפט את דעתו ל"חותם הנפשי" שהותיר האירוע אצל המתלונן, כפי שעלה מתסקיר שירות המבחן מתאריך 16.12.20 שהוגש לבית המשפט ושם צוין כי המתלונן אמר לשירות המבחן בשיחה טלפונית "**... כי נפגע קשה מהאירוע ונאלץ לקבל טיפול רפואי בבית החולים על רקע פגיעתו וכיום מטופל בבריאות הנפש**". כן אמר "כי **עד היום סובל מקשיים בריאותיים, ובמידה ועובר באזור העיר טירה, חש באיום**".

מכאן למד בית המשפט (כבוד ס' הנשיא פרייז) על חומרת המעשה.

במסגרת הטיעונים לעונש בעניינם של הנאשמים 1 ו-2 העיד לפני המתלונן באולם בית המשפט. בעדותו טען שנגרם לו נזק נפשי חמור ביותר כתוצאה מהאירוע, והוא הביע את זעמו על אופן התנהלות ההליך. כן הגישה המאשימה לתיק בית המשפט את המסמכים הרפואיים של המתלונן, כראיות מטעמה לעונש.

כך, יצא לי לקבל לי תמונה רחבה ביותר אודות המתלונן, כמו גם להתרשם באופן בלתי אמצעי מטענותיו בדבר הנזק שנגרם לו. ולאחר כל זאת, התרשמתי מנזק זה שונה מזו של כבוד ס' הנשיא פרייז. אנמק.

ראשית, עיינתי במסמכים הרפואיים של המתלונן המתעדים את הבדיקות שנערכו לו בבית החולים, לשם הגיע רק למחרת האירוע (בתאריך 17.2.18) והתלונן על כאבי ראש וסחרחורות, כאבים בכל הגוף (אם כי במקביל צוין שהמתלונן סובל מפיברומיאלגיה) והקאות, אך בדיקות הדימות שנערכו לו היו תקינות. המאשימה לא הציגה באמצעות המתלונן כל מסמך רפואי מאוחר לתאריך 17.2.18, המלמד על פגיעה מתמשכת במתלונן.

שנית, ויתרה מזאת, המתלונן טען לפגיעה חמורה שנגרמה לנפשו כתוצאה מהאירוע, עד כדי טראומה ממש, ואף טען שהדבר הוביל לכך שטופל בבית חולים פסיכיאטרי, ולמעשה הוא מצוי בטיפול פסיכיאטרי מאז האירוע מושא כתב האישום. עם זאת, לא הובאה כל ראיה בנדון מטעם המאשימה, אף לא לאחר הדיון בו נשמעה עדותו של המתלונן.

שלישית, במסגרת שמיעת ראיות לעונש, איני מתיימר לקבוע ממצאים בדבר קיומו או אי קיומו של קשר סיבתי בין האירוע מושא כתב האישום לבין מצבו של המתלונן, ולבית המשפט אין יכולת אבחון רפואית כמובן, אך את התנהגותו של המתלונן באולם בית המשפט שהייתה לא קלה ולא נעימה בלשון המעטה, וכללה גם הקלטה של הדיון ללא רשות בית המשפט, יציאה וכניסה לאולם בית המשפט, הטחת האשמות ואף עלבונות בב"כ הנאשם 2 ועוד, לא מצאתי ככזו שנובעת מהתקיפה החמורה שחווה.

כאמור, מדובר באירוע חמור, אך לא מן החמורים ביותר, והתקשיתי למצוא שיש הלימה בין אופי התקיפה לבין דיווחיו של המתלונן אודות הנזק הנפשי שנגרם לו, גם לנוכח התנהגותו באולם בית המשפט.

עוד נתון שיש לתת עליו את הדעת בהקשר זה נוגע להתנהגותו של המתלונן באירוע קודם בו היה מעורב עם הנאשם 1. כאמור, קיומו של אירוע קודם זה אינו בבחינת נסיבה מקלה עבור הנאשם 1 או מי מהנאשמים. ההפך הוא הנכון. אבל תמונות החבלה בראשו של הנאשם 1 שהוגשו לתיק בית המשפט והעובדה שהמתלונן הורחק מהמגרשים למשך תקופה ממושכת בגין אירוע קודם זה, מלמדות כי המתלונן עצמו, שדיבר באולם בית המשפט בצורה בוטה לא פעם, נהג באימפולסיביות עוד טרם האירוע מושא כתב האישום וגם תשובתו לפיה פעל ב"הגנה עצמית" אינה מתיישבת עם תמונתו של הנאשם 1 מדמם מגבת העין שלו, ומפונה על כסא גלגלים לבית החולים.

על כן, אני מוצא שחומרת המעשים בהם הורשעו הנאשמים 1 ו-2, כפי שניתן ללמוד עליה מהראיות והנתונים שהובאו לפניי, חמורה פחות מזו שהצטיירה לפני בית המשפט עת דן בעניינו של הנאשם 3, ובכל מקרה, כך אני סבור. מכאן עולה השאלה הראשונה ביחס לבקשת הנאשם 2 לבטל את הרשעתו, והיא נוגעת לחומרת העבירה.

22. ככלל, נאשם שאשמתו הוכחה יורשע בדין, למעט מקרים חריגים שבחריגים בהם נמצא יחס שאיננו סביר בין חומרת העבירה לבין הנזק הצפוי לנאשם מן ההרשעה. כידוע, הכרעה עקרונית בשאלת ההימנעות מהרשעה ניתנה בע"פ 2083/96 תמר כתב נ' מדינת ישראל, פ"ד נב(3) 337 (1997). כפי שקבעה כבוד השופטת דורנר בעניין **כתב**, החלטה לסיים את ההליך ללא הרשעה מותנית בהתקיימותם של שני תנאים מצטברים: הראשון, סוג העבירה מאפשר ביטול ההרשעה מבלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי ענישה נוספים, והשני שיש להראות כי ההרשעה תפגע פגיעה חמורה בשיקומו של הנאשם (לעניין זה ר' גם ע"פ 2513/96 מדינת ישראל נ' ויקטור שמש (פורסם בנבו, 2.9.96)).

כבוד השופט ש' לויין ציין בעניין **כתב** כי יש מקום להימנע מהרשעה מקום בו בית המשפט ישוכנע כי שיקולי השיקום של הנאשם המסוים שבפניו, גוברים על האינטרס הציבורי הנובע מחומרת העבירה והאפקט הציבורי של ההרשעה, ומנה בפסק הדין את השיקולים אותם יש להביא בחשבון בהחלטה בשאלת ההרשעה. שיקולים אלו, אותם הציג כבוד השופט כמעין "קווים מנחים", הינם שיקולים שהציג שירות המבחן לבית המשפט העליון ככאלו הנשקלים על ידו בעת מתן המלצה בדבר ביטול הרשעה או הימנעות ממנה, ואלו הם: **(א) האם מדובר בעבירה ראשונה או יחידה של הנאשם; (ב) מהי חומרת העבירה והנסיבות שבהן בוצעה; (ג) מעמדו ותפקידו של הנאשם והקשר בין העבירה למעמד ולתפקיד; (ד) מידת הפגיעה של העבירה באחרים; (ה) הנסיבות שהנאשם יעבור עבירות נוספות; (ו) האם ביצוע העבירה על ידי הנאשם משקף דפוס של התנהגות כרונית, או המדובר בהתנהגות מקרית; (ז) יחסו של הנאשם לעבירה, האם הוא נוטל אחריות לביצועה, האם הוא מתחרט עליה; (ח) משמעות ההרשעה על הדימוי העצמי של הנאשם; (ט) השפעת ההרשעה על תחומי פעילותו של הנאשם."**

אך כאמור, שיקולי שיקום אינם שיקולים בלעדיים שעל בית המשפט לבחון גם כאשר מוצגת לפניו תמונה חיובית ביותר בהיבט השיקומי של הנאשם המורשע. יתרה מזאת, כפי שהודגש בפסיקה, **"תסקיר שירות המבחן אינו חזות הכל"**, ועל אף המקצועיות הרבה של שירות המבחן אין לראות בהמלצתו משום קביעה חד משמעית, שמשחררת את בית המשפט מהפעלת שיקול דעתו (לעניין זה ר' למשל ע"פ 6341/14 **בן אישטי נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 8.7.15)).

23. העבירה בה הורשעו הנאשמים לפי סעיף 382(א) לחוק העונשין, בנסיבותיה (קרי, של תקיפה הגורמת חבלה על ידי שניים ויותר), הינה עבירה שהעונש המרבי בגינה הוא 6 שנות מאסר בפועל. קרי, מדובר בעבירת פשע חמורה ביחס לעבירות הנדונות בדרך ככל בבית משפט השלום. כפי שנקבע בפסיקה, עונש מאסר מרבי משקף במידה רבה את עמדת המחוקק, ובעקבותיו הפסיקה, ביחס למידת חומרת העבירה והענישה ההולמת בגינה (ע"פ 5953/22 **מדינת ישראל נ' גאזי עדוי** (פורסם בנבו, 2.2.23)). על זאת, יש להוסיף את העובדה כי מדובר בעבירה שבוצעה סמוך לאחר משחק כדורגל.

אך איני סבור שניתן לקבוע באופן גורף שלעולם לא ניתן יהיה להורות על ביטול הרשעה של נאשם שהורשע בעבירה מעין זו, גם כשבוצעה תחת הכותרת של "אלימות בספורט".

כפי שניתן ללמוד ממקרים דומים בפסיקה, במקרים חריגים ובנסיבות דומות, ולעיתים אף חמורות יותר, גם אם לא זהות לגמרי למקרה כאן, נעתרו בתי המשפט לבקשות לביטול הרשעה בעבירות תקיפה חמורות. להלן אציג מספר דוגמאות מפסיקת בתי המשפט בשנים האחרונות:

א. בעפ"ג (מחוזי - באר שבע) 66903-07-20 **טאופיק אבו מדיעם נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 30.12.10) קיבל בית המשפט המחוזי (בדעת רוב) את ערעורו של הנאשם וביטל את הרשעתו לאחר שנקבע כי תקף את המתלונן שם יחד עם שניים אחרים. המערער עצמו תפס

את המתלונן באמצעות ידו השמאלית וחנק אותו והשניים הנוספים בעטו בו והכו בגבו במכת אגרוף, ולמתלונן שם נגרמו חבלות שונות;

ב. בע"פ (מחוזי - מרכז) 13540-01-18 **כהן נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 29.5.18) בוטלה הרשעתו של נאשם שתקף נהג רכב עימו התנגש בכביש עת רכב על אופנוע, בכך שהיכה אותו במכת אגרוף בפניו, הצמידו לרכב ועיקם את ידו, וגרם לחבלות שונות בגופו;

ג. בת"פ (שלום - כפר סבא) 27789-06-22 **מדינת ישראל נ' פדילה** (לא פורסם, 21.5.24) נקבע כי הנאשם תקף רופא שטיפל באימו, בכך שחנק אותו, הצמידו לקיר בכך שאחז בצווארו וגרם לו לסימנים אדומים בצוואר ומכאוב ביד. בית המשפט ביטל את הרשעתו בעבירה של תקיפת עובד ציבור לפי סעיף 382א(א) לחוק העונשין;

ד. בת"פ (שלום - ירושלים) 25422-09-20 **מדינת ישראל נ' קוואסמי ואח'** (פורסם בנבו, 11.3.24), ביטל בית המשפט את הרשעתם של הנאשמים 2 ו-3. בהליך שם נקבע שהנאשם 1 ניפץ את חלון רכבו של המתלונן, ובהמשך גם דחף אותו, וסמוך לכך הגיעו הנאשמים 2 ו-3 ודחפו את המתלונן בחוזקה עד שנעצר בדלת הרכב הפתוחה, והיכו אותו בגופו.

אכן, לא מדובר בעבירות המצויות תחת הכותרת של עבירות אלימות בספורט, אך הן כן נושאות חומרה ייחודית ונוספת בשל נסיבות כל אחת מהן (אלימות בכביש, אלימות כלפי רופא וכו').

על כן, בכל הנוגע לשאלה של חומרת העבירה, יש מקום לשקול את ביטול ההרשעה בראי שאלת היחס שבין הנזק שייגרם לנאשם 2 כתוצאה מהותרת ההרשעה על כנה לבין חומרת המעשים.

24. מצאתי כי יש מקום להורות על ביטול הרשעתו של הנאשם 2. כך מצאתי לקבוע משום שניתן להצביע על מספר טעמים ושיקולים המבדילים בין עניינו של הנאשם 2 מעניינם של הנאשמים 1 ו-3, המצדיקים את ביטול הרשעתו.

בהיבט הטיפולי, ניתן להצביע על הבדל של ממש בין הנאשם 2 לשני הנאשמים האחרים. קראתי בעיון את כל התסקירים שהוגשו לתיק בית המשפט, לרבות התסקיר בעניינו של הנאשם 3, וכולם היו תסקירים "חיוביים", בהם הייתה למעשה המלצה כמעט זהה של ביטול ההרשעה (נאשמים 2 ו-3) והסתפקות בשעות של"צ (כל שלושת הנאשמים), ובכולם ישנה התייחסות להבעת החרטה הכנה של כל אחד מהנאשמים ונטילת האחריות שלהם, כמו גם חששם לפגיעה עתידית בתעסוקתם.

אך יש הבדלים ממשיים בין התסקירים שניתן לזקוף לזכותו של הנאשם 2 במספר היבטים.

ראשית, הנאשם 2 כמו הנאשם 1, ובניגוד לנאשם 3, עבר הליך טיפולי ממושך במסגרת קבוצה ייעודית של שירות המבחן והצלחתו הטיפולית (כמו של הנאשם 1) נבחנה לאורך תקופה ממושכת;

שנית, אמנם גם הנאשם 1 עבר תהליך טיפולי משמעותי במסגרת הקבוצה בה השתתף, אך מהשוואת התסקירים ניתן ללמוד הן על הליך טיפולי משמעותי וארוך בהרבה שעבר הנאשם 2 ביחס לנאשם 1 (וגם ביחס לנאשם 3) והן על התמדה יתרה של הנאשם 2 בהשתתפותו בקבוצה, וחשוב מכך, הוא מתואר לחיוב כדמות דומיננטית בקבוצה הטיפולית, וכמי שתורם גם להצלחה השיקומית של כלל משתתפי הקבוצה. זהו נתון ראוי להערכה, שלא ניתן להתעלם ממנו;

שלישית, בניגוד לנאשם 1 שלגביו צוין שהתקשה לגלות אמפתיה כלפי המתלונן על רקע האירוע הקודם ביניהם, הרי שביחס לנאשם 2 צוין כי נטילת האחריות והבעת הצער שלו על מעשיו והפגיעה במתלונן היו מלאים וכנים, ללא כל סייג, ואף שהמתלונן לא הסכים לקיים מעין הליך "סולחה" או גישור, הרי שהנאשם 2 שילם לו כפיצוי סך של 3,000 ₪ מחוץ למסגרת ההליך המשפטי;

רביעית, הנאשם 2 (כמו הנאשם 3) היה צעיר מאוד בעת האירוע, ובן כ-19 בלבד (הנאשם 1 היה בן כ-21), ומאז התרחשותו חלפה תקופה משמעותית ביותר, במהלכה גם עבר תהליך התבגרות של ממש בפן האישי והתעסוקתי. לעומת זאת, ביחס לנאשם 3 פירט שירות המבחן את גורמי הסיכון שהם משמעותיים יותר ולימדו על תמונה מורכבת בכל הנוגע למצבו באותה עת.

25. בנוסף לכל אלו, הנאשם 2, בניגוד לנאשמים 1 ו-3, כן הצביע לפני בית המשפט על פגיעה קונקרטיה שתיגרם לו כתוצאה מההרשעה. אבהיר, כי טענתו של הנאשם 3 בהקשר זה הייתה כללית ביותר, עת ציין את חששו כי עתידו התעסוקתי בתחום הסיעוד ייפגע, אך כפי שציין שירות המבחן הוא נמנע להציג מסמכים המלמדים על פגיעה קונקרטיה שתיגרם לו.

על רקע זה אעיר במאמר מוסגר, שאכן לטעמי לא היה מקום להורות על ביטול הרשעתו של הנאשם 3, גם מטעם זה.

לעומת זאת, וגם על רקע העובדה שעניינו של הנאשם 2 נבחן על ידי שירות המבחן בחלוף תקופה משמעותית מאז מועד האירוע, הרי שהנאשם 2 לא רק הציג מסמכים רבים המלמדים על לימודיו האקדמיים והכשרתו המקצועית כמהנדס, לרבות רישומו משנת 2022 בפנקס המהנדסים והאדריכלים, אלא שגם הציג מכתב של מעסיקתו, **חברת אינג תים בע"מ**, בו נכתב כי מרבית העבודות שמבצע המשרד הינן עבור רשויות מקומיות וגופים ציבוריים, וכי תנאי להשתתפות במכרזים אלו הינו שצוות העבודה במשרד צריך להיות ללא הרשעות קודמות, וכן התייחסה לצורך של עובדי החברה להיכנס לאתרים רגישים. מכאן, ולנוכח מעמדו של הנאשם 2 בחברה, צוין במכתב שהרשעתו עלולה לגרום לחברה לנזק, ולא ניתן יהיה להעסיק את הנאשם 2 בחברה, לאחר שזו השקיעה בהתפתחותו המקצועית.

בעיניי, מכתב זה כן מלמד על חשש ממשי לפגיעה קונקרטיה ומיידית כתוצאה מהותרת ההרשעה על כנה, פגיעה שעלולה להתקיים לא רק בשל החלטה של רשות מנהלית כזו או אחרת בדבר התליית הרשיון המקצועי של הנאשם (ר' למשל רע"פ 3224/19 **אדם אביב נ' מדינת ישראל**

(פורסם בנבו, 28.5.19).

לאחר כל זאת, כשבוחנים את היחס שבין חומרת המעשים בהם הורשע הנאשם 2 והנזק שייגרם לו כתוצאה מהותרת ההרשעה על כנה, אני מוצא כי מדובר ביחס בלתי סביר, ובמקרה זה לא רק האינטרס הפרטי של הנאשם 2, אלא גם האינטרס הציבורי, מצדיק את ביטול ההרשעה, על מנת לאפשר לנאשם 2 להתקדם ולהתפתח מבחינה אישית, ובמקביל לתרום גם לחברה ולסביבה.

מסקנה זו מקבלת משנה תוקף לטעמי לנוכח חלוף הזמן מאז ביצוע העבירה, והעובדה שמדובר בתיק יחיד בו היה מעורב הנאשם 2, ואין לו הרשעות קודמות או תיקים פתוחים. אכן, הליך משפטי זה התנהל בצורה ארוכה יתר על המידה, אך מבחן הזמן לימד שמדובר היה באירוע חד פעמי בחייו של הנאשם 2, כפי שניתן ללמוד ממכלול הנתונים שהובאו לפני בית המשפט, לרבות מתסקירי שירות המבחן.

אכן, על מנת לשכנע את בית המשפט כי במקרה זה יש מקום לבטל את הרשעתו, היה על הנאשם 2 לטפס במדרון תלול ורווי מהמורות, שנוצרו כתוצאה ממכלול הנתונים בתיק זה, לרבות גזר הדין שניתן בעניינו של הנאשם 3 ופסק הדין של בית המשפט המחוזי, כמו גם הנסיבות הכוללות של האירוע, אך בסופו של דבר, הנאשם 2 עמד במשימה זו.

על כן, מצאתי לנכון להורות על ביטול הרשעתו של הנאשם 2. מכאן יש לקבוע את מתחם העונש ההולם בעניינו של הנאשם 1.

מתחם העונש ההולם בעניינו של הנאשם 1

26. המאשימה טוענת כי מתחם העונש ההולם בגין העבירה בה הורשע הנאשם 1 צריך שינוע בין 6 חודשי מאסר בפועל שירוצו בעבודות שירות ועד 18 חודשי מאסר בפועל, כפי שקבע בית המשפט בעניינו של נאשם 3, וכפי שאושר בפסק דינו של בית המשפט המחוזי.

לכאורה, משיקולים של אחידות בענישה, כמו גם לנוכח העובדה שגזר דינו של הנאשם 3 אושר בפסק דין חלוט של בית המשפט המחוזי, שמנחה את בית המשפט כאן, יש להיעתר לעמדת המאשימה.

27. עם זאת, ציינתי בהרחבה לעיל, כי בסופו של יום הוצגה לפניי תמונה שונה מזו שהוצגה לפני בית המשפט בעת שבחן את עניינו של הנאשם 3. אכן, לא מדובר בתמונה שונה בתכלית, אך כפי שקבעתי לעיל כתב האישום בו הודה הנאשם 1 הינו כתב אישום פחות חמור מזה שבו הודה הנאשם 3, גם בכל הנוגע לחלקו של הנאשם 3, שכן את חומרת מעשיו לא ניתן לבחון במנותק מחומרת המעשים שיוחסה לנאשמים 1 ו-2, כפי שצוינה בכתב האישום המתוקן.

בנוסף, כפי שקבעתי לעיל, וכפי שנקבע גם בעניינו של הנאשם 3, הפגיעה הפיסית במתלונן לא הייתה חמורה, אך במסגרת ההליך כאן, ודווקא משום שיכולתי להתרשם באופן בלתי אמצעי מהמתלונן, הרי שלא התרשמתי כי נגרמה לו פגיעה נפשית כתוצאה מהאירוע, או מקיומו של "חותם נפשי".

אכן, בית המשפט המחוזי אישר בפסק דינו בעפ"ג 45049-03-21 את העונש שהוטל על הנאשם 3, וגם ציין שמתחם העונש שנקבע בעניינו של נאשם 3 "מקובל" עליו, אך אין בקביעה זו כדי לשלול את האפשרות לקבוע מתחם עונש מקל או מחמיר יותר בעניינו של הנאשם 1, בהתאם למכלול הנסיבות שנקבעו לעיל, בהתאם למידת הפגיעה של הנאשם 1 בערכים המוגנים בעבירה ולענישה הנוהגת.

בהקשר זה, ולנוכח מכלול הנתונים שהובאו לעיל, מצאתי כי הפגיעה של הנאשם 1 בערכים המוגנים בעבירה, שהם נוגעים לא רק לשלמות הגוף והנפש של המתלונן, אלא גם בצורך להגן על קיומם התקין של אירועים חברתיים המוניים, ובפרט אירועי ספורט, מצויה ברף הבינוני - נמוך.

28. בכל הנוגע לענישה הנוהגת אפנה למספר פסקי דין שניתנו בשנים האחרונות:

א. ברע"פ 310/18 **ברמן אשורוב נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 11.2.18) דחה בית המשפט העליון בקשת רשות ערעור של נאשם שהורשע בבית משפט השלום בביצוע עבירה של תקיפה וחבלה ממשית על ידי שניים ויותר לפי סעיף 382(א) לחוק העונשין, בכך שיחד עם שניים אחרים בעט במתלונן במספר בעיטות בפניו ובבטנו בעודו שרוע על רצפה, שגרמו לו לחבלות. בית משפט השלום קבע כי הרף התחתון של מתחם העונש עומד על מספר חודשי מאסר בפועל שיכול וירוצו בעבודות שירות, והטיל עליו 5 חודשי עבודות שירות וענישה נלווית. ערעור לבית המשפט המחוזי נדחה, וכך גם הבקשה לבית המשפט העליון;

ב. בת"פ (שלום - חדרה) 25122-02-23 **מדינת ישראל נ' נדב אסולין ואח'** (פורסם בנבו, 9.7.24) הורשעו הנאשמים 1 ו-2 בביצוע עבירה של תקיפה וחבלה ממשית על ידי שניים ויותר לפי סעיף 382(א) לחוק העונשין, לאחר שנקבע כי במהלך ויכוח על חניה הכו את המתלונן יחד עם נאשם שלישי, לאחר שריססו את פניו בגז פלפל, ותקפו אותו בבעיטות ובאגרופים בכל חלקי גופו, גם לאחר שהגיעו שכנים וניסו להפריד. בית משפט השלום קבע כי מתחם העונש ההולם נע בין 4 חודשי מאסר בפועל שיכול וירוצו בעבודות שירות ועד 18 חודשי מאסר בפועל, והטיל על השניים עונשים של 8 ו-6 חודשי עבודות שירות;

ג. בת"פ (שלום - ראשון לציון) 62420-07-21 **מדינת ישראל נ' דניל טפמן ואח'** (פורסם בנבו, 10.6.24), הורשע הנאשם 2 בעבירה לפי סעיף 382(א) לחוק העונשין, בכך שתקף יחד עם אחר (שחלקו היה משמעותי יותר) את המתלונן, כשבעט פעמיים בחלק גופו העליון ובעט בו בעיטה נוספת, וכל זאת בהמשך לתקיפה חמורה מצידו של הנאשם הנוסף. בית

המשפט סקר פסיקה עניפה של בתי המשפט, וקבע כי הרף התחתון של מתחם העונש צריך שיעמוד על מספר חודשי מאסר בפועל לריצוי בדרך של עבודות שירות, ומטעמי שיקום ולנוכח המלצת שירות המבחן, הטיל על הנאשם עונש של 250 שעות של"צ, פיצוי וצו מבחן;

ד. בת"פ (שלום - קרית גת) 34213-07-20 **מדינת ישראל נ' משה וקנין** (פורסם בנבו, 16.5.24) הורשע הנאשם בשתי עבירות של תקיפה וחבלה ממשית לפי סעיף 382(א) לחוק העונשין, לאחר שנקבע כי תקף יחד עם אחר שני מתלוננים על רקע שימוש בכביש, ובכך שנתן מכות אגרופ לפניו של מתלונן אחד ובעט בגופו של מתלונן שני. בית המשפט קבע כי הרף התחתון של מתחם העונש צריך שיעמוד על מספר חודשי מאסר בפועל שיכול וירוצו בעבודות שירות, והטיל על הנאשם עונש של 5 חודשי עבודות שירות וענישה נלווית;

ה. בת"פ (שלום - באר שבע) 6118-07-20 **מדינת ישראל נ' נבו דאנה ואח'** (פורסם בנבו, 28.4.21), הורשעו 3 מהנאשמים בעבירה לפי סעיף 382(א) לחוק העונשין בכך שתקפו יחד עם נאשם נוסף את המתלונן, גם באמצעות אלה שפגעה בראשו, ולאחר מכן בעטו בכל חלקי גופו. בית משפט קבע כי מתחם העונש ההולם נע בין 6-18 חודשי מאסר בפועל, אך הורה על ביטול הרשעתם והסתפק בהטלת 150 שעות של"צ על כל אחד מהם, לנוכח גילם הצעיר (לא קטינים) והחשש שההרשעה תפגע בהשתלבותם בצה"ל;

ו. בת"פ (שלום - חיפה) 4404-08-15 **מדינת ישראל נ' שנבור ואח'** (פורסם בנבו, 29.6.20) הורשע הנאשם 2 לאחר שמיעת ראיות בביצוע עבירה לפי סעיף 382(א) לחוק העונשין יחד עם אחר, וזאת לאחר שדלק יחד עם אחרים אחר שופט משחק הכדורגל בו צפה, ויחד הם התפרצו לחדר ההלבשה בו שהה השופט, ותקפו אותו בכך שחבטו באגרופים לראשו ובבעיטות לגוף. בית המשפט שם דחה את בקשת הנאשם לביטול ההרשעה, אך קבע כי הרף התחתון של מתחם העונש צריך שיעמוד על מאסר מותנה, והטיל עליו עונש של מאסר על תנאי ופיצוי למתלונן;

ז. בת"פ (שלום - כפר סבא) 24404-06-14 **מדינת ישראל נ' מבחוח ואח'** (פורסם בנבו, 3.1.16) הורשעו 4 נאשמים בעבירות תקיפה שונות ועבירות נלוות נוספות (אם כי רק הנאשם 1 הורשע בעבירה של תקיפה חבלנית בצוותא חדא), כולם שחקני קבוצת כדורגל, בכך שבתום משחק של קבוצתם תקפו יחדיו את מנהל הקבוצה היריבה באמצעות מוטות דגלי הקרן, בעטו בגופו ואף דקרו אותו עם מוט הקרן. בית המשפט הטיל על הנאשמים עונשים של 6, 4, 2 ו-1 חודשי מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות (ערעורים שהוגשו על גזרי הדין נדחו), וזאת לאחר שדחה בקשה לביטול הרשעתם.

מובן שניתן להצביע על פסקי דין רבים נוספים, לרבות עשרות רבות מהם המוזכרים גם בפסקי דין אליהם הפנית לעיל, אך בהחלט ניתן להתרשם כי במקרים בהם התקיפה החבלנית לא הייתה חמורה מבחינת תוצאותיה, ובפרט כאשר לא מדובר באירועים מתמשכים במהלכם מבוצעות

עבירות נוספות, העמידו בתי המשפט את הרף התחתון של מתחם העונש על מספר חודשי מאסר בפועל שיכול וירוצו בעבודות שירות.

29. לאחר כל זאת, מצאתי שלנוכח הנתונים שהובאו לפניי, ובשים לב לנסיבות האירוע כפי שנקבעו ומידת הפגיעה של הנאשם 1 בערכים המוגנים בעבירה, מתחם העונש ההולם נע בין 4 חודשי מאסר בפועל שיכול וירוצו בעבודות שירות ועד 14 חודשי מאסר בפועל..

אכן, לכאורה מטעמים של אחידות בענישה, היה מקום לכל הפחות להשוות את עונשו של הנאשם 1 לעונש שהוטל על הנאשם 3, אך גם עקרון האחידות בענישה אינו עומד כשלעצמו במנותק משיקולי הענישה האחרים (רע"פ 9094/16 **נעימי נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 12.4.18); ע"פ 3117/12 **ארביב נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 6.9.12)), ובפרט אלו בהם מחויב בית המשפט בקביעת העונש לאחר תיקון 113 לחוק העונשין.

30. בכל הנוגע למיקום עונשו של הנאשם 1 במתחם העונש שנקבע, הרי שלנוכח הודאתו, נטילת האחריות, היעדר עבר פלילי, חלוף הזמן והמלצת שירות המבחן, יש למקם את עונשו ברף התחתון של מתחם העונש, יחד עם ענישה נלווית של פיצוי למתלונן ועונש מאסר מותנה.

סיכום של דבר

31. אני מטיל על הנאשם 1 את העונשים הבאים:

א. 4 חודשי מאסר בפועל לריצוי בדרך של עבודות שירות, בכפוף לקבלת חוות דעת הממונה על עבודות השירות;

ב. 6 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים מיום גזר הדין שלא יעבור כל עבירת אלימות מסוג פשע;

ג. 4 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים מיום גזר הדין שלא יעבור כל עבירת אלימות מסוג עוון;

ד. פיצוי למתלונן בסך 3,000 ₪ שישולם לו ב-3 תשלומים חודשיים שווים ורצופים החל מתאריך 15.11.24 וביום ה-15 לכל חודש שלאחריו. לא ישולם איזה מן התשלומים במועד, תעמוד יתרת התשלום שלא שולמה לפרעון מידי.

32. אני מורה על ביטול הרשעתו של הנאשם 2 בעבירה בה הורשע בהכרעת הדין בעניינו מתאריך 7.2.23, וקובע כי הנאשם ביצע את העבירה שיוחסה לו בכתב האישום המתוקן בו הודה באותו מועד. אני מטיל על הנאשם 2 את העונשים הבאים:

א. 300 שעות של"צ אותן יבצע הנאשם 2 בתוך שנה ממועד מתן גזר הדין, ובהתאם לתכנית

עמוד 19

שערך עבורו שירות המבחן;

ב. התחייבות כספית על סך 5,000 ₪ למשך שנה מיום גזר הדין לא לבצע כל עבירת אלימות. דבר ההתחייבות הוסבר לנאשם 2, והוא אמר לבית המשפט כי הוא מבין אותה ומתחייב כאמור.

למען הסר ספק, לא מצאתי מקום לחייב את הנאשם 2 בפיצוי נוסף של המתלונן, לנוכח סכומי הפיצוי שהוטלו על הנאשם 1 והנאשם 3, ולנוכח העובדה שהנאשם 2 כבר פיצה את המתלונן בסכום דומה מחוץ לכותלי בית המשפט.

כן לא מצאתי להורות על הרחקת הנאשמים 1 ו-2 ממגרשי ספורט, לנוכח חלוף הזמן הרב מאז ביצוע העבירה.

גזר הדין יישלח לשירות המבחן.

הממונה על עבודות השירות יעביר לבית המשפט חוות דעת בעניינו של הנאשם 1, וזאת עד לתאריך 7.10.24. תזכורת פנימית לעניין זה לתאריך 8.10.24.

זכות ערעור כדין.

ניתן היום, ט' אלול תשפ"ד, 12 ספטמבר 2024, בהעדר הצדדים.